

Για να έχει νόημα και αξία το όλο ιστορικό εγχείρημα αυτού του Συνεδρίου πρέπει να τοποθετηθεί μέσα στο ευρύτερό του πλαίσιο, πολιτικό και κοινωνικό, ιδεολογικό και ιστορικό. Πρέπει να γίνει διεύρυνση του χωροχρόνου, για να κατανοηθεί καλύτερα το συγκείμενο, να ερμηνευτεί πληρέστερα η κίνηση της σύγχρονης ιστορίας, για να ανιχνευθεί και να δημιουργηθεί το μέλλον. Οι ιστορικές εξελίξεις υπέρκεινται των πολιτικών και πολύ περισσότερο των κομματικών διεργασιών, ιδιαίτερα σήμερα που βιώνουμε ένα από τα πιο μεγάλα και πιο δύσκολα συμβάντα της μεταπολεμικής μας πορείας. Ποιο είναι λοιπόν το ιστορικό περιβάλλον μας και ποιες είναι οι κυρίαρχες δυνάμεις που καθορίζουν την πορεία των πραγμάτων;

Η μεγάλη ευθύνη του ΠΑΣΟΚ – ως κυρίαρχου πολιτικού ρεύματος στη διάρκεια της Μεταπολίτευσης – έγκειται στο γεγονός ότι δεν διαμόρφωσε μια βασική πολιτική πρόταση, μια εθνική στρατηγική για την Ελλάδα σε διεθνές περιβάλλον αυξημένης αβεβαιότητας και υψηλής διακινδύνευσης, σε συνθήκες παγκοσμιοποιημένης οικονομίας. Έτσι, ενώ δημιούργησε και επέτυχε την είσοδο της χώρας μας στην ευρωζώνη, δεν είχε μια «βασική πολιτική ιδέα» για τη συνέχειά της, για τη συμμετοχή μιας χώρας της περιφέρειας στον πυρήνα των πιο αναπτυγμένων χωρών. Το ερώτημα ήταν το εξής: πώς θα ασκήσει την εθνική πολιτική σε ένα σκληρό συναρτημένο με πολύ ισχυρές οικονομίες και σε συνθήκες καπιταλιστικής κυριαρχίας;

«Κρατάμε ψηλά την αλήθεια», ήταν το κεντρικό σύνθημα του Συνεδρίου. Σωστή ιδέα, γιατί στη σημερινή περίοδο κυριαρχεί η κίβδηλη εικόνα, η φενακισμένη πραγματικότητα. Αλλά η αλήθεια δεν προκύπτει από μεταφυσική επιφοίτηση ούτε είναι ανακάλυψη μια κρυφής φυσικής κατάστασης, όπως την αναδεικνύει ο επιστημονικός λόγος. Η αλήθεια στην

πολιτική και στην ιστορία είναι πάντα κοινωνική κατασκευή. Και η σημερινή αλήθεια, που βιώνουν οι Έλληνες, έχει κατασκευαστεί με αντεστραμμένο τρόπο και σ' αυτό συνέβαλλε και το ΠΑ.ΣΟ.Κ., γιατί το 2009 χειρίστηκε την κρίση που προκάλεσε κυρίως η κυβέρνηση της Ν.Δ. με τον πιο ανόητο τρόπο και αυτοενοχοποιήθηκε. Ήταν ένα δώρο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην αριστερά και στη δεξιά.

Και τώρα τι; Παράλληλα με τη διεξαγωγή του Συνεδρίου είχαμε τη συζήτηση σε επίπεδο αρχηγών στη Βουλή. Ποια εικόνα προσλάβαμε από την όλη τελετουργία; Και έχει αξία αυτή η αναφορά, γιατί είναι η εικόνα που συμπυκνώνει το πολιτικό σκηνικό. Κυριάρχησε ο γενικός και ανέξοδα ηρωικός λόγος, η δημαγωγία, ο εξυπνάδες ανακατωμένες με ανοησία. Τίποτα το ουσιαστικό δεν διαφάνηκε. Αν εμείς οι εκπαιδευτικοί κάναμε ποτέ μάθημα με τέτοιο λόγο στο λύκειο, θα μας είχαν πετάξει έξω οι μαθητές. Κατά την ταπεινή μου γνώμη, ο μόνος ουσιαστικός λόγος, η μόνη διεξοδική ανάλυση που έτεμνε και τις μελλοντικές διεργασίες ήταν η προσέγγιση του Ε. Βενιζέλου. Αλλά που να εισακουστεί, όταν ο πρωτόγονος μαναχαϊκός λόγος, ο λόγος των «στρατοπέδων» έχουν ενοχοποιήσει την εικόνα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.; Η αλήθεια είναι πράγματι κοινωνική κατασκευή, αλλά δεν είναι λίγες οι φορές στην ιστορία του τόπου μας όπου αυτή η κατασκευή ήταν αντεστραμμένη και είχε τα χαρακτηριστικά των χωριών Ποτέμκιν της εποχής των τσάρων.

Η κρίση ανέτρεψε πολλά ιστορικά κεκτημένα. Δεν έχουμε και δεν θα έχουμε για μεγάλο χρονικό διάστημα την παραδοσιακή κοινωνική διαστρωμάτωση που είχαμε από τη δεκαετία του 1960 με μια ανερχόμενη και διαρκώς διευρυνόμενη μεσαία τάξη. Έχουμε και θα έχουμε ευρέα στρώματα φτώχειας και ανέχειας, ανθρώπους περιθωριοποιημένους και απελπισμένους, νέους γεμάτους ερωτήματα και αβεβαιότητα.

Σήμερα σ' αυτό το δύσκολο τοπίο, ο πολιτικός λόγος ή θα είναι δημιουργικός και θα ανοίγει δρόμους, ή θα αμφισβητείται καταστατικά και υπαρξιακά. Ο πολιτικός λόγος ή θα διαπαιδαγωγεί πηγαίνοντας κόντρα στα ρεύματα της δημαγωγίας και της νέας αριστεροδεξιάς έμπνευσης βεβήλωσης του γλωσσικού μας κώδικα ή δεν θα είναι πολιτικός λόγος. Να δούμε την παραγωγική μας βάση και όλο το κοινωνικό εποικοδόμημα και να μη βλέπουμε τον κομματικό χάρτη με την παραδοσιακή ματιά, γιατί οι κομματικοί δεσμοί είναι άκρως χαλαροί. Ζούμε εποχές ρευστότητας και τίποτα δεν συμπυκνώνεται για πολύ καιρό, γιατί η ίδια η κίβδηλη κατασκευή της αλήθειας είναι σε ασταθή ισορροπία.

Η πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν μπορεί να αναλύει τη σημερινή ιστορική πραγματικότητα με τα παραδοσιακά εργαλεία. Οφείλει να αναπτύξει μια πολιτική κουλτούρα ορθολογισμού και ένα ιδεολογικό σοσιαλδημοκρατικό στερέωμα «ανοιχτής κοινωνίας». Μόνο η δύναμη του ορθολογισμού είναι εκείνη που μπορεί να ανοίξει προοπτική στον τόπο. Πάνω στην ευρωπαϊκή στρατηγική θα συναντηθούν οι δημιουργικές δυνάμεις του τόπου μας, για να κάνουν μια ουσιαστική κυβερνητική πρόταση.

Ο Γραμματέας – Συντονιστής
της Δ.Ο.ΠΑΣΟΚ
Δήμου Καλαμπάκας:
Αθανάσιος Καρνέζης